कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत 'अन्नधान्य पिकांच्या' वार्षिक कृती आराखडयाची सन २०१७-१८ मध्ये अंमलबजावणी करण्यास प्रशासकीय मान्यता प्रदान करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : असूअ ०३१७/प्र.क्र. १२/राकृवियो कक्ष
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक : १५ मे, २०१७

वाचा:-

१. कृषी, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग, कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र No.2-1/2017 –NFSM दि. ०९/०३/२०१७
२. कृषी आयुक्तालयाचे पत्र जा.क्र. कृआ/विप्र.१/राअसुअ/कृआ/प्रक्र.१/९४/१७, दि. ०६/०४/२०१७
३. कृषी व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. ०३१७/प्र. क्र. १८/ राकृवियो कक्ष, दि. १३/०४/२०१७
४. कृषी व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०१७/प्र. क्र. ३१/ १७-अे, दि. १९/०४/२०१७
५. कृषी, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग, कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र No. CPS -2-16/2017 NFSM, दि. ०२/०५/२०१७

प्रस्तावना :-

राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान केंद्र व राज्य शासनाच्या अनुक्रमे ६०:४० प्रमाणात अर्थसहाय्याने राबविण्यात येत असून या अभियानांतर्गत भात, गहू, कडधान्य व भरडधान्य या अन्नधान्य पिकांबरोबरच ऊस व कापूस या वाणिज्यीक पिकांवर आधारीत पिक पध्दतींचा देखील समावेश केला आहे. सदर अभियांतर्गत समाविष्ट पिकांच्या उत्पादन व उत्पादकतेत वाढ करणे, शेत जमिनीची सुपीकता व उत्पादकता वाढविणे, रोजगारांची संधी निर्माण करणे व शेतक-यांच्या उत्पादनात वाढ करणे ही प्रमुख्य उद्दीष्ट आहेत.

केंद्र शासनाच्या संदर्भांकित दि. ०९/०३/२०१७ रोजीच्या पत्रान्वये सन २०१७-१८ करीता या अभियानांतर्गत अन्नधान्य पिकांकरिता राज्य शासनास मंजूर झालेल्या नियत वाटपाच्या (Allocation) मर्यादेत एकूण ₹ २४०३४.३७ लाख रकमेचा वार्षिक कृती आराखडा केंद्र शासनाच्या मंजूरीस्तव सादर केला होता व त्यास केंद्र शासनाने संदर्भांकित दि. ०२ मे, २०१७ रोजीच्या पत्रान्वये मंजूरी प्रदान केलेली आहे. त्यानुषंगाने राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान - अन्नधान्य पिकांकरीता वार्षिक कृती आराखडयास प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्याबाबत शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे -

शासन निर्णयः

१. सन २०१७-१८ करिता कृषि उन्नती योजनेंतर्गत - राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान - अन्नधान्य पिके या अभियानाच्या एकूण ₹ २४०३४.३७ लाख निधीच्या वार्षिक कृती आराखडयास प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सदर वार्षिक कृती आराखडयामधील पिकनिहाय तसेच घटक / उपघटक निहाय मंजूर आर्थिक व भौतिक लक्ष्यांकांचे विवरण सोबतच्या परिशिष्ट "अ" मध्ये नमूद केले आहे. सदर अभियानाची केंद्र व राज्याच्या ६०:४० आर्थिक सहभागाच्या प्रमाणात अंमलबजावणी करण्यात यावी, त्यानुषंगाने अभियानांतर्गत पिकनिहाय आर्थिक सहभागाचा तपशील पुढीलप्रमाणे आहे -

(₹ लाख)

अ.क्र.	राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान अंतर्गत पिके	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण
१.	भात	८३१.९७	५५४.६५	१३८६.६२
२.	गहु	३२२.४५	२१४.९७	५३७.४२
३.	कडधान्य	११३०७.००	७५३८.००	१८८४५.००
४.	भरडधान्य	१९५९.२०	१३०६.१३	३२६५.३३
एकूण		**१४४२०.६२**	**९६१३.७५**	**२४०३४.३७**

३. सदर अभियानाच्या अंमलबजावणीकरिता केंद्र व राज्य हिस्स्याचा निधी ६०:४० प्रमाणात वेळोवेळी अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीद्वारे आयुक्त (कृषी) यांना उपलब्ध करुन देण्यात येईल. सदर निधी केंद्र व राज्य हिस्स्याच्या पुढील लेखाशिर्षाखाली सन २०१७-१८ करिता करण्यात आलेल्या अर्थसंकल्पीय तरतूदीतून खर्ची टाकण्यात यावा.

प्रवर्ग	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा
सर्वसाधारण	मागणी क्रमांक डी-३ २४०१- पीक संवर्धन (००) (१०२) अन्नधान्य पिके (००) (२५) कृषी उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान-अन्नधान्य पिके (केंद्र हिस्सा) (६०% केंद्र) (२४०१ ४६१४) (योजनांतर्गत) (दत्तमत) ३३, अर्थसहाय्य	मागणी क्रमांक डी-३ २४०१- पीक संवर्धन (००) (१०२) अन्नधान्य पिके (००) (३३) कृषी उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान-अन्नधान्य पिके (राज्य हिस्सा) (४०% केंद्र) (२४०१ A२३४) (योजनांतर्गत) (दत्तमत) ३३, अर्थसहाय्य

प्रवर्ग	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा
अनुसूचित जाती	मागणी क्रमांक डी-३ २४०१- पीक संवर्धन (००) (७८९) अनुसूचीत जाती उपयोजना (००) (०५) कृषी उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान-अन्नधान्य पिके (केंद्र हिस्सा ६०%) अनुसूचित जाती उपयोजना (२४०१ A१६३), ३३, अर्थसहाय्य	मागणी क्रमांक डी-३ २४०१- पीक संवर्धन (००) (७८९) अनुसूचीत जाती उपयोजना (००) (०६) कृषी उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान-अन्नधान्य पिके (राज्य हिस्सा ४०%) अनुसूचित जाती उपयोजना (२४०१ A१७२), ३३, अर्थसहाय्य
अनुसूचित जमाती	मागणी क्रमांक टी-५ २४०१- पीक संवर्धन, ७९६-जनजाती क्षेत्रांतर्गत उपयोजना (पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना), जनजाती क्षेत्राअंतर्गत उपयोजना, (०१) (२१) कृषी उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान-अन्नधान्य पिके (केंद्र हिस्सा ६०%) (२४०१ A५५७) ३३, अर्थसहाय्य	मागणी क्रमांक टी-५ २४०१- पीक संवर्धन, ७९६-जनजाती क्षेत्रांतर्गत उपयोजना (पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना), जनजाती क्षेत्राअंतर्गत उपयोजना, (०१) (२२) कृषी उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान-अन्नधान्य पिके (राज्य हिस्सा ४०%) (२४०१ A५६६) ३३, अर्थसहाय्य

४. केंद्र शासनाने कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत विहीत केल्याप्रमाणे अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती तसेच महिला शेतकरी लाभार्थ्यांना सदर योजनेंतर्गत लाभ देण्यात यावा.

५. केंद्रिय कृषि मंत्रालयाने राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत राज्य शासनास सन २०१७-१८ करीता संदर्भांकित दि. ०२ मे, २०१७ रोजीच्या पत्रान्वये दिलेल्या प्रशासकीय मान्यतेनुसार, तसेच चालू वर्षी अभियानाकरीता मंजूर केलेल्या कृति आराखडयानुसार आणि वेळोवेळी केंद्रीय कृषि मंत्रालयाने दिलेल्या दिशानिर्देशानुसार सदर अभियानाची अंमलबजावणी करणे बंधनकारक राहील, याबाबत संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांनी राज्यस्तरावरुन अभियानाचे संनियंत्रण करावे, त्याचप्रमाणे अभियानाच्या प्रभावी अंमलबजावणी व संनियंत्रणाकरीता वेळोवेळी अधिनस्त कार्यालयांना निदेशित करावे.

६. राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत विविध घटकांतर्गत लाभार्थी शेतकरी निवडतेवेळी अल्प व अत्यल्प भू-धारक शेतकऱ्यांना वा सदर शेतक-यांच्या गटांना प्राधान्य देण्यात यावे, त्याचप्रमाणे अभियानांतर्गत ज्या घटकांचे अनुदान थेट लाभार्थ्यांच्या खाती जमा करण्याचे (Direct Benefit Transfer) केंद्र शासनाने निदेशीत केले आहे त्या घटकांचे अनुदान थेट लाभार्थ्यांच्या खाती जमा करण्यात यावे.

७. उन्नत शेती - समृद्ध शेतकरी' या मोहिमेच्या संदर्भांकित दि. १३ एप्रिल, २०१७ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये तसेच, लाभार्थ्यांना थेट लाभ हस्तांतरणाबाबत (DBT) संदर्भांकित दि. १९/०४/२०१७ रोजीच्या शासन निर्णयांन्वये कृषि विभागाच्या प्रचलित योजनांतर्गत विविध घटकांची अंमलबजावणी कशाप्रकारे करावी याबाबत मार्गदर्शक सूचना विहित केलेल्या आहेत. सदर दोन्ही शासन निर्णयातील सूचनांनुसार राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत - अन्नधान्य पिकांची अंमलबजावणी करण्यात यावी.

८. संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकाऱ्यांनी/तालुका कृषि अधिकाऱ्यांनी अभियानाकरीता लाभार्थ्यांची निवड करुन अभियानांतर्गत समाविष्ट कार्यक्रम राबविण्याच्या दृष्टीने लाभार्थ्यांची यादी तालुका स्तरावर संकलित करावी. सदर यादीमध्ये शेतकऱ्याचे नांव, गांव, सर्वे/गट क्रमांक या बाबींसह, मोबाईल/दुरध्वनी क्रमांक, बँक खाते क्रमांक, आधार क्रमांक इ. बाबीची माहिती संकलित करण्यात यावी. त्याचप्रमाणे अभियानांतर्गत निवडण्यात आलेल्या लाभार्थ्यांची यादी निधी प्राप्त झाल्यापासून १५ दिवसांमध्ये कृषि विभागाच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध करुन देण्याची जबाबदारी संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकाऱ्यांची राहील.

९. सदर लाभार्थ्यांच्या यादीनुसार सर्व लाभार्थी शेतकऱ्यांच्या शेतावर हाती घेण्यात आलेल्या कार्यक्रामाची प्रत्यक्ष तपासणी त्या-त्या गावातील कृषि सहायकांनी करावयाची असून, त्यांनी आपला अहवाल तालुका कृषि अधिकाऱ्यांमार्फत जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकाऱ्यांना सादर करावयाचा आहे. त्याचप्रमाणे, कृषि सहायकांचे अहवाल प्राप्त होताच सदर कार्यक्रमांतर्गत राबविण्यात आलेल्या कामांच्या पर्यवेक्षीय तपासणीचे उचित प्रमाण संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांनी मार्गदर्शक सूचनेमध्ये विहित करावे.

१०. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१७०५१५१४३६१९१९०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

सहपत्र: वरीलप्रमाणे

Shrikant Chandrakant Andge

Digitally signed by Shrikant Chandrakant Andge
DN: c=IN, o=Government Of Maharashtra, ou=Under Secretary, postalCode=400032, st=Maharashtra, 2.5.4.20=5d5ab93b4e4f2fcd87e12fe19b896502 5d482b1bee0fffaa62085c34db6bfd8c, cn=Shrikant Chandrakant Andge
Date: 2017.05.16 15:48:56 +05'30'

(श्रीकांत चं. आंडगे)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति:-

१. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई

२. अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
३. अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
४. प्रधान सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
५. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
६. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ, अकोला.
७. संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, साखर संकुल, शिवाजीनगर, पुणे.
८. सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक
९. सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी
१०.महालेखाकार (स्थानिक निकाय लेखा परिक्षा व लेखा), मुंबई.
११.महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपुर
१२.महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपुर
१३.सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य
१४.सहायक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, पुणे
१५.वित्त विभाग (कार्या. व्यय-१ / अर्थसंकल्प - १३), मंत्रालय, मुंबई
१६.मा. मंत्री (कृषि) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
१७.मा. राज्य मंत्री (कृषि) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
१८. निवड नस्ती.

परिशिष्ट- अ

सन २०१७-१८ साठी वार्षिक कृती आराखडा

१. राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान- भात

अ.क्र	तपशील	अनुदानाचा दर	परिमाण	लक्षांक	
				भौतिक	आर्थिक (रु. लाख)
१	**सुधारित तंत्रज्ञानावर आधारित प्रात्यक्षिके**				
	अ) श्री पद्धत - सुधारित भात	रु. ३८९६/हे.	हे	४०००	१५५.८४०
	ब) श्री पद्धत - संकरीत भात	रु ४९६९ ./हे.	हे	८००	३९.७५२
	क) चारसूत्री भात पिक लागवड	रु ४९४७./हे.	हे	६५०	३२.१५६
	ड) यांत्रिकी पद्धतीने पुनर्लागवड	रु ७४४७./हे.	हे.	६५०	४८.४०६
	ड) पीक पद्धतीवर आधारित पीक प्रात्यक्षिके (भात पिकानंतर रबी हरभरा)	रु १२५००./हे.	हे	११३३	१४१.५८०
	इ) पीक पद्धतीवर आधारित पीक प्रात्यक्षिके (भात पिकानंतर रबी लाखोळी)	रु ७७३६./हे.	हे	४००	३०.९४४
	एकूण पिक प्रात्यक्षिके १ (अ) ते १ (इ)			**७६३३**	**४४८.६७७**
२	**प्रमाणित बियाणे वितरण.**				
	अ) संकरीत वाण	किमतीच्या ५०% किंवा रु.५०००/क्वि. पैकी जे कमी असेल ते..	क्वि.	१५०	७.५००
	ब) अधिक उत्पादन देणारे वाण	किमतीच्या ५०% किंवा रु.१०००/क्वि. पैकी जे कमी असेल ते..	क्वि.	२१६२४	२१६.२४०
	एकूण २ (अ) ते २ (ब)			**२१७७४**	**२२३.७४०**
३	**एकात्मिक कीड व अन्नद्रव्य व्यवस्थापन**				
	अ) सूक्ष्म मूलद्रव्ये	किमतीच्या ५०% किंवा रु.५००/हे. पैकी जे कमी असेल ते..	हे	२४५६	१२.२८०
	ब) पिक संरक्षण औषधे	किमतीच्या ५०% किंवा रु.५००/हे. पैकी जे कमी असेल ते..	हे	२४६७२	१२३.३६०
	क) तणनाशके	किमतीच्या ५०% किंवा रु.५००/हे. पैकी जे कमी असेल ते..	हे	६५००	३२.५००
	एकूण ३ (अ) ते ३ (क)			**३३६२८**	**१६८.१४०**
४	**संसाधन संवर्धन तंत्र/ (कृषी औजारे)**				
	अ) राअसुअ अंतर्गत				
	i) पेरणी यंत्र (Seed Drill) (above २० to ३५ BHP)	किमतीच्या ५०% किंवा रु.१५०००. पैकी जे कमी असेल ते..	संख्या	९	१.३५०
	ii)स्वयंचलित भात लावणी यंत्र	किमतीच्या ५०% किंवा रु.७५०००. पैकी जे कमी असेल ते..	संख्या	१२	९.०००
	iii) रोटाव्हेटर (Tractor above ३५ BHP)	किमतीच्या ५०% किंवा रु.३५०००. पैकी जे कमी असेल ते..	संख्या	६४	२२.४००
	iv) पावर विडर	किमतीच्या ५०% किंवा रु.१५०००. पैकी जे कमी असेल ते..	संख्या	८	१.२००
	ब) कृषी यांत्रिकीकरण उप अभियानांतर्गत मंजूर				
	i) a.ट्रक्टर (२० ते ४० P.T. O BHP) (SC/ST/S&MF/ Women)	किमतीच्या ५०% किंवा रु.१.२५ लाख. पैकी जे कमी असेल ते..	संख्या	३२	४०.०००
	b.ट्रक्टर (२० ते ४० P.T. O BHP) (Other)	किमतीच्या ५०% किंवा रु.१.०० लाख. पैकी जे कमी असेल ते..	संख्या	१०	१०.०००
	ii) a.पावर टिलर (८ BHP & above) (SC/ST/S&MF/ Women)	किमतीच्या ५०% किंवा रु.७५००० पैकी जे कमी असेल ते..	संख्या	३४	२५.५००
	b.पावर टिलर (८ BHP & above) (Other)	किमतीच्या ५०% किंवा रु.६०००० पैकी जे कमी असेल ते..	संख्या	११	६.६००
	iii) a.रिपर (SC/ST/S&MF/ Women)	किमतीच्या ५०% किंवा रु.६३०००. पैकी जे कमी असेल ते..	संख्या	६	३.७८०
	b.रिपर (Other)	किमतीच्या ५०% किंवा रु.५००००. पैकी जे कमी असेल ते..	संख्या	२	१.०००
	iv) a. रिपर कम बाईंडर (SC/ST/S&MF/ Women)	किमतीच्या ५०% किंवा रु.१.२५ लाख. पैकी जे कमी असेल ते..	संख्या	५	६.२५०
	b. रिपर कम बाईंडर (Other)	किमतीच्या ५०% किंवा रु.१.०० लाख. पैकी जे कमी असेल ते..	संख्या	२	२.०००
	एकूण ४ (अ) व ४ (ब)			**१९५**	**१२९.०८०**
५	**प्रभावी सिंचन साधने**				
	अ) पंप संच	किमतीच्या ५०% किंवा रु.१०००० पैकी जे कमी असेल ते..	संख्या	२३५	२३.५००
	ब) पाण्याच्या स्त्रोतापासून शेतापर्यंत पाणी वाहून नेण्यासाठी पाईप (HDPE Rs50/mt, PVC Rs. 35/mt, HDPE woven Rs.20)	किमतीच्या ५०% किंवा रु ५०/मी.(प्रति लाभार्थी रु.१५००० मर्यादेत).	मिटर	२८६००	१४.३००
	एकूण ५ (अ) व ५ (ब)				**३७.८००**
	एकूण ४ व ५				**१६६.८८०**
६	**पीक पद्धतीवर आधारित प्रशिक्षण** (Four Sessions)	रु. १४००० (रु.३५००/सत्र)	संख्या	८०	११.२००
७	**स्थानिक पुढाकाराच्या बाबी**				
	अ) FPO करिता गोदाम बांधकाम (२५० मे टन क्षमता)	किमतीच्या ५०% किंवा रु.१२.५० लाख पैकी जे कमी असेल ते..	संख्या	७	८७.५००
	ब) शेतकरी गटा करिता मिनी राइस मिल	किमतीच्या ५०% किंवा रु.१.२५ लाख. पैकी जे कमी असेल ते..	संख्या	१०	१२.५००
	एकूण ७ (अ) ते ७ (ब)				**१००.०००**
	एकूण राअसुअ-भात				**१११८.६३७**
८	**सन २०१६-१७ साठीचा प्रलंबित दायित्व**				**२६७.९८०**
९	**एकूण आर्थिक**				**१३८६.६१७**
	केंद्र हिस्सा :-				**८३१.९७**
	राज्य हिस्सा :-				**५५४.६५**

सन २०१७-१८ साठी वार्षिक कृती आराखडा

२. राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान- गहू

अ.क्र.	तपशील	अनुदानाचा दर	परिमाण	मंजूर लक्षांक	
				भौतिक	आर्थिक (रु. लाख)
१	**सुधारित तंत्रज्ञानावर आधारित प्रात्यक्षिके**				
	अ) सलग क्षेत्रावरील गट प्रात्यक्षिके	रु. ५७००/हे.	हे.	२६४०	१५०.४८०
	ब) पीक पद्धतीवर प्रात्यक्षिके -				
	मुग/उडीद/सोयाबीन नंतर गहू.	रु. १०७००/हे.	हे.	६०६	६४.८४२
	एकूण पिक प्रात्यक्षिके १ (अ) ते १ (ब)			**३२४६**	**२१५.३२२**
२	**प्रमाणित बियाणे वितरण**	किमतीच्या ५०% किंवा रु.१०००/क्वि. पैकी जे कमी असेल ते..	क्विं	**१०७४८**	**१०७.४८०**
३	**अ) एकात्मिक अन्नद्रव्य व्यवस्थापन**				
	सूक्ष्म मूलद्रव्ये	किमतीच्या ५०% किंवा रु.५००/हे. पैकी जे कमी असेल ते..	हे.	६०००	३०.०००
	ब) एकात्मिक कीड व्यवस्थापन				
	i) पिक संरक्षण औषधे व जैविक घटक	किमतीच्या ५०% किंवा रु.५००/हे. पैकी जे कमी असेल ते..	हे.	६१२०	३०.६००
	ii) तणनाशके	किमतीच्या ५०% किंवा रु.५००/हे. पैकी कमी असेल ते..	हे.	४०१०	२०.०५०
	एकूण ३ (अ) व ३ (ब)			**१६१३०**	**८०.६५०**
४	**संसाधन संवर्धन तंत्र/साधने (कृषी औजारे)**				
	अ) राअसुअ अंतर्गत				
	i) रोटाव्हेटर (Tractor above २० to ३५ BHP)	किमतीच्या ५०% किंवा रु.३५०००. पैकी जे कमी असेल ते..	संख्या	४५	१५.७५०
	ii) पेरणी यंत्र (Seed Drill) (Tractor above २० to ३५ BHP)	किमतीच्या ५०% किंवा रु.१५०००. पैकी जे कमी असेल ते..	संख्या	३१	४.६५०
	ब) कृषी यांत्रिकीकरण उप अभियानांतर्गत मंजूर				
	i) a.ट्रक्टर (२० ते ४० P.T. O BHP) (SC/ST/S&MF/ Women)	किमतीच्या ५०% किंवा रु.१.२५ लाख. पैकी जे कमी असेल ते..	संख्या	१५	१८.७५०
	b.ट्रक्टर (२० ते ४० P.T. O BHP) (Other)	किमतीच्या ५०% किंवा रु.१.०० लाख. पैकी कमी असेल ते..	संख्या	२	२.०००
	ii) a.पावर टिलर (८ BHP & above) (SC/ST/S&MF/ Women)	किमतीच्या ५०% किंवा रु.७५००० पैकी जे कमी असेल ते..	संख्या	१६	१२.०००
	b.पावर टिलर (८ BHP & above) (Other)	किमतीच्या ५०% किंवा रु.६०००० पैकी कमी असेल ते..	संख्या	५	३.१५०
	एकूण ४ (अ) व ४ (ब)			**११३**	**५६.१५०**
५	**प्रभावी सिंचन साधने**				
	अ) पाण्याच्या स्रोतापासून शेतापर्यंत पाणी वाहून नेण्यासाठी पाईप (HDPE Rs५०/mt, PVC Rs. ३५/mt, HDPE woven Rs.२०)	किमतीच्या ५०% किंवा रु ५०/मी.(प्रति लाभार्थी रु.१५००० मर्यादेत).	मी	३००००	१५.०००
	ब) पंप संच	किमतीच्या ५०% किंवा रु.१०००० पैकी जे कमी असेल ते..	संख्या	४५	४.५००
	क) तुषार संच	किमतीच्या ५०% किंवा रु.१०००० पैकी जे कमी असेल ते..	हे.	३०	३.०००
	एकूण ५ (अ) ते ५ (क)				**२२.५००**
	एकूण ४ व ५				**७८.६५०**
६	**पीक पद्धतीवर आधारित प्रशिक्षण** (Four Sessions)	रु. १४००० (रु.३५००/सत्र)	संख्या	**३८**	**५.३२०**
७	**स्थानिक पुढाकाराच्या बाबी**				
	FPO करिता गोदाम बांधकाम (२५० मे टन क्षमता)	किमतीच्या ५०% किंवा रु.१२.५० लाख पैकी जे कमी असेल ते..	संख्या	४	५०.०००
	एकूण स्था.पु बाबी				**५०.०००**
	एकूण एकंदर				**५३७.४२२**
	केंद्र हिस्सा :-				**३२२.४५३**
	राज्य हिस्सा :-				**२१४.९६९**

सन २०१७-१८ साठी वार्षिक कृती आराखडा

३. राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान- कडधान्य

अ. क्र.	तपशील	अनुदानाचा दर	परिमाण	मंजूर लक्षांक	
				भौतिक	आर्थिक (रु. लाख)
१	सुधारित तंत्रज्ञानावर आधारित प्रात्यक्षिके				
	अ) सलग क्षेत्रावरील गट प्रात्यक्षिके				
	i) तूर	रु. ५३५० प्रती हे.	हे.	१०००	५३.५००००
	ii) मुग	रु. ३५३८ प्रती हे.	हे.	५०००	१७६.९००००
	iii) उडीद	रु. ३७२५ प्रती हे.	हे.	२५००	९३.१२५००
	iv) हरभरा	रु. ७५०० प्रती हे.	हे.	२५२७९.२	१८९५.९४०००
	एकूण गट प्रात्यक्षिके		**हे.**	**३३७७९.२**	**२२१९.४६५००**
	ब) आंतरपीक पद्धतीवर प्रात्यक्षिके				
	i) सोयाबीन + तूर	रु. ४१५० प्रती हे.	**हे.**	**२४०००**	**९९६.०००००**
	क) पिक पद्धतीवर आधारित प्रात्यक्षिके				
	i) मुग पिकानंतर र. ज्वारी	रु. ५८८८ प्रती हे.	हे.	८००	४७.१०४००
	ii) मुग पिकानंतर गहू	रु. ५८८८ प्रती हे.	हे.	२००	११.७७६००
	iii) उडीद पिकानंतर र. ज्वारी	रु. ६०७५ प्रती हे.	हे.	८००	४८.६००००
	iv) उडीद पिकानंतर गहू	रु. ६०७५ प्रती हे.	हे.	२००	१२.१५०००
	v) ख. ज्वारी पिकानंतर हरभरा	रु. ९४०० प्रती हे.	हे.	११४३४	१०७४.७९६००
	vi) बाजरी पिकानंतर हरभरा	रु. ९४०० प्रती हे.	हे.	२८५९	२६८.७४६००
	एकूण पिक पद्धतीवर आधारित प्रात्यक्षिके		**हे.**	**१६२९३**	**१४६३.१७२००**
	एकूण पिक प्रात्यक्षिके १ (अ) ते १ (क)			**७४०७२.२**	**४६७८.६३७००**
२	अधिक उत्पादन देणाऱ्या वाणाचे बियाणे उत्पादन व वितरण				
	अ) प्रमाणित बियाणे वितरण.				
	i) तूर	रु. २५०० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	क्विं.	११०००	२७५.०००००
	ii) मुग	रु. २५०० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	क्विं.	३८२०	९५.५००००
	iii) उडीद	रु. २५०० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	क्विं.	२२९२	५७.३००००
	iv) हरभरा	रु. २५०० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	क्विं.	७६५००	१९१२.५००००
	एकूण २ अ (i) ते २ अ (iv)			**९३६१२**	**२३४०.३००००**
	ब) बियाणे उत्पादनास सहाय्य				
	i) तूर	रु. २५०० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	क्विं.	७०००	१७५.०००००
	ii) मुग	रु. २५०० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	क्विं.	४५००	११२.५००००
	iii) उडीद	रु. २५०० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	क्विं.	१५००	३७.५००००
	iv) हरभरा	रु. २५०० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	क्विं.	८०६१२	२०१५.३००००
	एकूण २ ब (i) to अ (iv)			**९३६१२**	**२३४०.३००००**
३	एकात्मिक अन्नद्रव्य व्यवस्थापन				
	अ) सूक्ष्म मूलद्रव्ये	रु. ५०० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	हे.	५००००	२५०.०००००
	ब) जिप्सम/ सल्फर ८० % WG	रु. ७५० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	हे.	२९०००	२१७.५००००
	क) जैविक खते	रु. १०० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	हे.	८४९००	८४.९००००
	एकूण ३(अ) ते ३(क)			**१६३९००**	**५५२.४००००**
४	एकात्मिक कीड व्यवस्थापन				
	अ) पिक संरक्षण औषधे	रु. ५०० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	हे.	२९८१०२	१४९०.५१०००
	ब) तणनाशके	रु. ५०० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	हे.	५९२९८	२९६.४९०००
	एकूण ४(अ) ते ४(ब)			**३५७४००**	**१७८७.०००००**
	एकूण (३ + ४)		**हे.**	**५२१३००**	**२३३९.४००००**
५	संसाधन संवर्धन तंत्र/साधने (कृषी औजारे)				
	अ) राअसुअ अंतर्गत				
	i) बहुपीक पेरणी यंत्र (Tractor above ३५ BHP)	रु. १५००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	७०	१०.५००००
	ii) पेरणी यंत्र (Seed Drill) (Above २० to ३५ BHP)	रु. १५००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	४००	६०.०००००
	iii) रोटाव्हेटर (Above २० to ३५ BHP)	रु. ३५००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	१२२०	४२७.०००००
	iv) रीज फरो प्लान्टर	रु. १५००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	६०	९.०००००
	v) बहुपीक मळणी यंत्र (Tractor / Power Operated)	रु. ४०००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	६६	२६.४००००
	ब) कृषी यांत्रिकीकरण उप अभियानांतर्गत मंजूर				
	i) a) पॉवर टिलर (८ BHP & above) (SC / ST/ S&M / Women)	रु. ७५००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	४९९	३७४.२५०००
	b) पॉवर टिलर (८ BHP & above) (Other farmers)	रु. ६०००० किंवा किमतीच्या ४० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	१४८	८८.८००००
	ii) a) ट्रॅक्टर (२० ते ४० P.T.O. HP) (SC / ST/ S&M / Women)	रु. १२५००० किंवा किमतीच्या ३५ टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	४४८	५६०.०००००
	b) ट्रॅक्टर (२० ते ४० P.T.O. HP) (Other farmers)	रु. १००००० किंवा किमतीच्या २५ टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	१४१	१४१.०००००
	iii) a) रेज्ड बेड प्लान्टर (BBF) (Tractor above ३५ BHP) (SC / ST/ S&M / Women)	रु. ४४००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	७२	३१.६८०००
	b) रेज्ड बेड प्लान्टर (BBF) (Tractor above ३५ BHP) (Other farmers)	रु. ३५००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	७	२.४५०००
	एकूण ५(अ) व ५(ब)			**३१३१**	**१७३१.०८०००**
६	प्रभावी सिंचन साधने				
	अ) तुषार संच	रु. १०००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	हे.	३९८	३९.८००००
	ब) पंप संच	रु. १०००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	४०००	४००.०००००
	क) पाण्याच्या स्रोतापासून शेतापर्यंत पाणी वाहून नेण्यासाठी पाईप (HDPE Rs५०/mt, PVC Rs. ३५/mt, HDPE woven Rs.२०)	रु. १५००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते (HDPE Rs५०/mt, PVC Rs. ३५/mt, HDPE woven Rs.२०)	मीटर	३३००००	१६५.०००००
	एकूण ६ अ ते ६ क				**६०४.८००००**
	एकूण ५ व ६				**२३३५.८८०००**

सन २०१७-१८ साठी वार्षिक कृती आराखडा

३. राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान- कडधान्य

अ. क्र.	तपशील	अनुदानाचा दर	परिमाण	मंजूर लक्षांक	
				भौतिक	आर्थिक (रु. लाख)
७	**पीक पद्धतीवर आधारित प्रशिक्षण** (Four Sessions)	रु. ३५०० प्रती सत्र चार सत्रासाठी रु.१४००० प्रती प्रशिक्षण	**संख्या**	**१११७**	**१५६.३८०००**
८	प्रकल्प व्यवस्थापन चमू व संकीर्ण				
	i) जिल्हास्तर			३१	३७३.०००००
	ii) राज्यस्तर			२	३१.०००००
	एकूण ८ अ ते ८ क				**४०४.०००००**
९	**स्थानिक पुढाकाराच्या बाबी**				
	अ) शेतकरी गटा करिता मिनी डाळ मिल as per SMAM norms (६०% of cost or १.५० lakh whichever is less)	रु. १२५००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	२१५	२६८.७५०००
	ब) FPO करिता गोदाम बांधकाम (२५० मे टन क्षमता)	रु. १२५०००० किंवा प्रत्यक्ष खर्चाच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	८१	१०१२.५००००
	क) FPO साठी बीज प्रक्रिया संच (actual cost Rs. २० lakh)	रु. १०००००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	१३	१३०.०००००
	एकूण ९ (अ) ते ९(ड)			**३०९**	**१४११.२५०००**
१०	**सन २०१६-१७ साठीचा प्रलंबित दायित्व**				**२८३८.८७०००**
एकूण एकंदर					**१८८४५.०१७००**
केंद्र हिस्सा :-					**११३०७.०१**
राज्य हिस्सा :-					**७५३८.०१**

सन २०१७-१८ साठी वार्षिक कृति आराखडा

४. राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान - भरडधान्य

राज्य- महाराष्ट्र					
अ.क्र	तपशिल	अनुदान मर्यादा/मापदंड	परिमाण	भौतीक	आर्थिक
				लक्ष	लक्ष (रु.लाख)
	पिक प्रात्यक्षिके				
१	खरीप ज्वारी	रु. ३२००/ हे.	हे.	५५०	१७.६००
	बाजरी	रु. २९००/ हे.	हे.	९११२	२६४.२४८
	नागली	रु. १५३०/ हे.	हे.	२५०	३.८२५
	मका	रु. ४९००/ हे.	हे.	८५००	४१६.५००
	एकुन खरीप			१८४१२	७०२.१७३
	रब्बी ज्वारी	रु. ३२००/ हे.	हे.	१८०००	५७६.०००
	एकुण पिक प्रात्यक्षिके (१)			३६४१२	१२७८.१७३
२	प्रमाणित बियाणे वितरण				
	सुधारीत बियाणे	रु. १५००/क्वि.	क्वि.	१३९३६	२०९.०४०
	संकरीत बियाणे	रु. ५०००/क्वि.	क्वि.	६७७५	३३८.७५०
	एकुन बियाणे वितरण (२)			२०७११	५४७.७९०
एकुन एकंदर (१ व २)					१८२५.९६३
प्रलंबित दायित्व					१४३९.३७०
प्रलंबित दायित्वासह एकुण कार्यक्रम					३२६५.३३३
केंद्र हिस्सा (६० टक्के)					१९५९.२००
राज्य हिस्सा (४० टक्के)					१३०६.१३३